

Utrecht, 01.11.06

Geachte beroepscollega,

De werkgroep GROEPSMAATSCHAPPELIJK WERK van de NVMW heeft zich ondermeer de volgende doelen gesteld:

- Ontwikkeling en profilering van het groepsmaatschappelijk werk.
- Ontwikkeling van de methodiek.

Een gemeenschappelijk ontwikkelde en daarmee breed gedragen VISIE op het groeps-maatschappelijk werk vinden we hiervoor essentieel. En daarvoor is uw bijdrage van belang !!!

Daarom deze vragenlijst met het verzoek deze ingevuld te retourneren **voor 10 december 2006**.

U kunt de vragenlijst ingevuld opsturen naar de

NVMW t.a.v. Will van Genugten, Leidseweg 80, 3531 BE Utrecht

Bij voorbaat dank voor uw medewerking !

1. Wat is groepsmaatschappelijk werk?

Welk van onderstaande omschrijvingen voldoet volgens u het beste aan die van het groepsmaatschappelijk werk. U mag slechts een omschrijving aanvinken !

- Een methode die als meerwaarde heeft ten opzichte van individuele hulpverlening dat het lotgenoten met elkaar in contact brengt en daardoor de mogelijkheid biedt van herkenning van elkaars problematiek en erkenning van het lijden verbonden aan de problematiek.
- Een methode voor het bevorderen van sociale veranderingsprocessen, waarbij gebruik wordt gemaakt van het bewust en doelgericht aansturen van groepsfenomenen, met name op het vlak van de relatie tussen de werker en de groep en de relaties tussen de groepsleden.
- Groepsmaatschappelijk werk is psychosociale hulpverlening in een groep.
- Een methode, gericht op hulpvragen, waarbij op een doelgerichte, systematische en procesmatige wijze sociale veranderingsprocessen worden bevorderd, door gebruik te maken van met elkaar samenhangende groepsfenomenen en groepservaringen op het vlak van de relatie tussen de werker en de groep, de relaties van de groepsleden met de sociaal-maatschappelijke context waarin de groepsactiviteiten plaatsvinden.
- Een methode die het individu helpt het sociaal functioneren te verbeteren door doelgerichte groepservaringen, en effectiever om te gaan met zijn persoonlijke, groepsgerichte of samenlevingsproblemen.
- Anders namelijk

2. Wat is nu zo kenmerkend voor een 'groepsmaatschappelijk werk' – groep en de gehanteerde werkwijze ?

In de praktijk worden op diverse thema's groepen, cursussen en trainingen aangeboden vanuit het maatschappelijk werk, al dan niet in samenwerking met andere organisaties / disciplines.

De vraag is of al deze verschillende groepen overeenkomstige kenmerken vertonen (a) en of in de werkwijze een specifieke GMW-aanpak is te onderscheiden (b).

We zijn benieuwd naar uw mening. Hieronder vindt u de twee vragen met verschillende mogelijke antwoorden. In tegenstelling tot vraag 1 mag u hieronder wel meerdere antwoorden aankruisen.

a. Kenmerkend voor een groepsmaatschappelijk werk groep is dat:

- minimaal een van de begeleiders een maatschappelijk werker is.
- geen kosten verbonden zijn aan deelname van de groep.
- de groep uit niet meer dan 12 deelnemers bestaat.
- de doelgroep en doelstelling van de groep onderdeel vormt van de doelgroep en doelstelling van het maatschappelijk werk in het algemeen¹ en de instelling in het bijzonder.
- emancipatie en maatschappelijke bewustwording een belangrijk doel is. Oog voor de verwevenheid van individuele en maatschappelijke problematiek is typerend voor het maatschappelijk werk en kan met name in het groepswork volledig tot zijn recht komen door de herkenning bij andere groepsdeelnemers.
- de groep door het maatschappelijk werk wordt aangeboden.
- anders namelijk:

b. Kenmerkend voor de gehanteerde werkwijze:

- Op doelgerichte, systematische en procesmatige wijze worden psychosociale veranderingsprocessen bevorderd door gebruik te maken van met elkaar samenhangende groepsfenomenen en groepservaringen op het vlak van de relatie tussen de werker en de groep, de relaties van de groepsleden onderling en de relaties van de groepsleden met de sociaal-maatschappelijke context waarin de groepsactiviteiten plaatsvinden.
- Het centraal stellen van het bevorderen van persoonlijke mogelijkheden van deelnemers in wisselwerking met de groepswerker, de andere deelnemers en de eigen context.
- De werkwijze wordt grotendeels bepaald door de principes van de emanciperende hulpverlening: mensen leren, ook elkaar, hoe het leven in eigen hand te nemen en hoe aan verandering te werken. Groepsleden kunnen tips geven aan elkaar, van elkaar en aan elkaar leren.

¹ Het maatschappelijk werk is erop gericht mensen te ondersteunen bij het oplossen van en het omgaan met problemen en verstoringen in hun functioneren in wisselwerking met hun sociale omgeving.

- Er is geen kenmerkende werkwijze. In het aanbod van groepen zijn zowel cognitief georiënteerde groepen, belevings- en ervaringsgeoriënteerde groepen als gedrags- en vaardigheidsgeoriënteerde groepen te onderscheiden. Afhankelijk van het type groep worden verschillende toegespitste werkwijzen gebruikt.
- anders namelijk:

3. Wanneer is verwijzing naar een groep geïndiceerd ?

Advies gevraagd voor onderstaande casus

Wanneer verwijst je je cliënt(en) naar een groep en wanneer kies je voor een individuele of systeemgerichte benadering? Hieronder vindt u een kort verslag van de telefonische aanmelding en een weergave van een moment uit het intakegesprek. U wordt als lezer uitgedaagd om op grond van deze informatie te bepalen welke begeleidingsvorm u zou adviseren als u hier de maatschappelijk werker zou zijn. U kunt van de ideale situatie uitgaan dat er binnen 3 weken de “Gezond in je werk”-groep, de mannen assertiviteitsgroep en de gemengde assertiviteitsgroep van start gaan.

Aanmelding

Rik werkt in ploegendienst in een drukkerij. Het contact met zijn leidinggevende is de laatste jaar verslechterd. Hoewel Rik nog steeds al zijn privé afspraken afzegt als zijn leidinggevende hem nodig heeft, past Rik zich steeds minder aan. Dit wordt niet op prijs gesteld door zijn baas. Na langdurig over zijn grenzen te zijn gegaan, heeft hij zich nu ziek gemeld. De druk die zijn baas op hem uitoefent om weer te komen werken, zorgt voor stress, hoofdpijn en slaapproblemen. Wanneer Rik naar de huisarts gaat, constateert deze een forse overspannenheid en verwijst hem naar het AMW. Voor een zo volledig mogelijk beeld van deze situatie, nodig ik ook de vrouw van Rik uit bij de intake.

Fragment uit het intakegesprek

Rik: De arboarts heeft gezegd dat ik weer therapeutisch aan het werk moet. Eerst 2 uur per dag en daarna opbouwen met 5 uur per week.

Ik zie een uitgeputte man voor me. Zijn ogen zijn half gesloten en hij heeft een grijze, matte uitstraling. Ik merk dat ik verbaasd ben dat hij over zijn lichaam praat alsof het kan werken.

Mw-er: Wat vind jij daarvan?

Rik: Hoezo wat ik vind? Bij een arboarts heb je niks te vinden. Ik stond na 5 minuten praten weer buiten. Ik zal weer aan het werk moeten.

Het oordeel van een arboarts tot daar aan toe, maar ik zie dat Rik met de zelfde onverschilligheid met zijn lijf omgaat. Ik maak daar een werkpunt van:

Mw-er: Precies deze houding heeft ervoor gezorgd dat je overspannen bent geraakt.

Rik: Het is een gewoonte, die kan ik niet gemakkelijk kan veranderen.

Mw-er: Klopt, als je dit niet voor de volle honderd procent wil veranderen, zal je gewoonte het altijd winnen. Maar eerlijk gezegd heb ik het idee dat je niet veel te kiezen hebt.

Rik: Ik ga morgen nog naar mijn werk en ik denk inderdaad dat het me niet gaat lukken. Weet je, ik doe dit, zodat mijn werkgever me niet kan zeggen dat ik het niet heb geprobeerd.

Jo (tegen mij) Begrijp jij dat nou? Ik vind het zo ongelofelijk dom dat hij zijn leven daar de klote laat gaan voor zo'n kutbedrijf. (tegen man) Man, kom nou voor jezelf op. (wacht niet op zijn reactie en praat meteen tegen mij) Ik heb dat al zo vaak tegen hem gezegd, maar bij hem helpt dat toch niet.

Jo lijkt op een redder die tot aanklager is geworden. Ik zie dat Rik zich meteen terugtrekt. Ik merk dat ik blij ben dat Jo er nu bij is, want wat waarschijnlijk tussen hem en de arboarts of werkgever gebeurde, gebeurt nu tussen het echtpaar. Het werkpunt (Rik wakker maken om stil te staan en te zeggen wat hij vindt/wil/niet wil) blijft hetzelfde maar nu verandert alleen het onderwerp.

Mw-er (tegen Rik): Wat vind je van Jo's reactie? Zeg het haar.

Rik: Ik weet dat ze er zo over denkt.

Mw-er: Zeg het haar. Vond je het prettig?

Rik:denkt na.....(terwijl Rik nog zichtbaar na zat te denken zei Jo tegen mij)

Jo: Rik kan niet goed over zijn gevoelens praten. Het lijkt wel alsof hij niet weet wat hij voelt.

Ik zie dat Rik zich weer terugtrekt. Wat ik nu wil, is dat hij gaat zeggen wat hij van haar reactie vindt, i.p.v. zich terug te trekken. Wat vind Rik moeilijk om te vragen? Ik weet niet goed hoe ik het moet vragen, maar Rik komt gelukkig zelf al met een reactie.

Rik: Ik weet heel goed wat ik voel.

Jo: Ach, kom nou, als ik het aan je vraag, dan komt er nooit iets uit. Ik moet de woorden uit jou trekken.

Jij zegt nooit iets uit jezelf tegen me. Ook de problemen over je werk heb je allemaal voor je gehouden. Daar baal ik van.

Rik: Ik zeg niet wat ik voel tegen je, omdat ik bang ben dat je ongevraagd je mening geeft.

Jo: Dat is onterecht. Je weet dat dat niet waar is.Doe ik dat altijd?

Ik merk dat ik aangenaam verrast ben door de persoonlijke en krachtige boodschap van Rik, die tot nu toe heel mat sprak. Ook Jo schrok wakker en ik zie nu bij haar hoe snel ze dus een reactie eruit flapt. Dit is precies het punt Rik aangeeft. Wat ik mis bij Jo is nieuwsgierigheid naar Rik. Pas wanneer hij op 'haar' manier zou spreken (spitsvondig, snel, direct) zou ze hem horen. Ik mis dat ze hem de ruimte geeft om de dingen op zijn manier te doen.

Wat is uw eerste reactie als u dit gelezen hebt? Welke vorm van begeleiding vindt u geïndiceerd?

Individuele begeleiding

Systeemgerichte begeleiding

Groepsbegeleiding

En geef hieronder kort weer **waarom** u daarvoor kiest. Maak hierbij eventueel gebruik van / een keuze uit de indicaties en contra-indicaties die u kunt vinden op www.groepsmaatschappelijkwerk.nl

Motivatie:

4. Wat zijn volgens u de belangrijkste werkzame factoren van het groeps(maatschappelijk) werk?

Geef in volgorde van belangrijk naar minder belangrijk aan welke factoren werkzaam zijn.
1 = erg effectief - 9 = nauwelijks relevant

- Betrokkenheid van groepsleden en degene die de groep leidt
- Gelijkwaardige manier van omgaan met elkaar
- Ruimte krijgen voor inbreng
- Inzicht verkrijgen in de problematiek en mogelijkheden tot gedragsverandering
- Herkenning en erkenning van overeenkomstige problemen
- Het leren van elkaar d.m.v. feedback, ervaringen, informatie, interactie
- Het experimenteren met nieuw gedrag vanuit een veilige leeromgeving
- Structuur
- Groepscohesie
- Hoop
- Humor
- Voorbeeldgedrag van de groepswerker
- Gemeenschappelijke bewustwording van de context waarbinnen de eigen problematiek tot uitdrukking komt.

5. Wat zijn volgens u de effecten van groepsmaatschappelijk werk?

Geef in volgorde van belangrijk naar minder belangrijk aan welke effecten groepsmaatschappelijk werk volgens u heeft.
1 = erg effectief - 9 = nauwelijks relevant

- Op een andere wijze om kunnen gaan met de problemen
- Meer vertrouwen in eigen mogelijkheden
- Gevoel van erkenning
- Geleerd dat altruïsme, positieve effecten voor jezelf kan hebben
- Groepscohesie. Het ervaren van acceptatie en verbondenheid
- Universaliteit. Herkenning van overeenkomstige ervaringen en problemen
- Leren van elkaar door onderlinge communicatie en feedback
- Geleerd de kracht van het uiten van je emoties te herkennen en in te zetten
- Geleerd ook anderen te ondersteunen en adviseren
- Meer zelfinzicht door herkenbar verwoorden door anderen

6. Overige opmerkingen / vragen n.a.v. of over deze vragenlijst kunt u hieronder kwijt